

Brüssel, 11. märts 2019

SUUNIS

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST JA TOLLIKÜSIMUSED LEPPETA LAHKUMISE KORRAL

Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta EList välja astuda. See tähendab, et 30. märtsil 2019 kell 00.00 Kesk-Euroopa aja järgi („väljaastumise kuupäev“)¹ saab Ühendkuningriigist „kolmas riik“².

Käesolevas suunises käsitletakse olukorda, kus Ühendkuningriigist saab väljaastumise kuupäeval kolmas riik ilma väljaastumislepinguta ja seega ilma väljaastumislepingu eelnõus ette nähtud üleminekuperioodita³.

Väljaastumise kuupäevast alates ei kohaldata Ühendkuningriigile enam ELi tollieeskirju. Ühendkuningriiki käsitletakse kui mis tahes muud kolmandat riiki, kellega ELil ei ole sooduskaubandussuhteid, tolli- või muid lepinguid või kokkuleppeid. Soodustusi ei kohaldata kaupade suhtes, mis pärinevad **Ühendkuningriigiga erisuhteid omavatest ülemeremaadest ja -territooriumidelt**, mis on loetletud ELi toimimise lepingu II lisas (Ühendkuningriigi ÜMTd)⁴. Sellest kuupäevast alates kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes asjakohaseid tollieeskirju, sealhulgas ühist tollitariifistikku, ja ELi kaubanduspoliitika meetmeid.

Lisaks sellele ei ole Ühendkuningriigil siis enam ligipääsu ELi tolli IT-süsteemidele.

Käesoleva suunise eesmärk on selgitada, millised tagajärjed avalduvad tolliprotseduuridele alates väljaastumise kuupäevast⁵ ja seda tuleks lugeda koos aktsiisi käsitleva suunisega⁶.

¹ Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikega 3 võib Euroopa Ülemkogu kokkuleppel Ühendkuningriigiga ühehäälselt otsustada, et aluslepingute kohaldamine lõpetatakse hilisemal kuupäeval.

² Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

³ Vt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu neljas osa (ELT C 66 I, 19.2.2019, lk 1).

⁴ ELi toimimise lepingu II lisas loetletud Ühendkuningriigi ÜMTd on: Anguilla, Kaimanisaared, Falklandi saared, Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared, Montserrat, Pitcairn, Saint Helena ja sõltkonnad, Briti Antarktise ala, Briti India ookeani ala, Turks ja Caicos, Briti Neitsisaared ning Bermuda.

⁵ **Suunisega** täiendatakse teateid sidusrühmadele, mida komisjoni talitused on ELi tollialaste õigusaktide valdkonnas avaldanud (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_et#tradetaxud).

1. ETTEVÕTJATE REGISTREERIMINE JA IDENTIFITSEERIMINE (EORI)

a) Pärast Ühendkuningriigi lahkumist võivad muutuda nende **liidus asuvate** isikute kaubandusstruktuurid, kes teevad praegu tehinguid ainult Ühendkuningriigis asuvate ettevõtjate või teiste isikutega. Kuigi nad ei osale praegu kaubavahetuses kolmandate riikidega, vaid ainult liidusisestes tehingutes, ja neile ei ole seega ükski liikmesriik EORI-numbrit määranud, hakkavad nad tegema tehinguid, mis nõuavad tolliformaalsuste täitmist. Liidu tolliseadustiku⁷ kohaselt peavad nad seega registreeruma selle liikmesriigi tolliasutuse juures, kus on nende asukoht.

Mitte miski ei takista neil ettevõtjatel esitada nõutavaid andmeid või astuda registreerimiseks vajalikke samme (liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti lisa 12-01⁸) juba enne väljaastumise kuupäeva.

b) Tuleb eristada kaht praegu **Ühendkuningriigis asuvate või Ühendkuningriigis EORI numbriga registreeritud** isikute kategooriat.

- Isikud, kes ei ole praegu kaubavahetuses kolmandate riikidega, vaid teevad ainult liidusiseseid tehinguid, ja kes ei ole seega saanud ühegi liikmesriigi EORI numbrit, kuid kavatsesid alates väljaastumise kuupäevast teostada tolliformaalsusi nõudvaid tehinguid, mis vastavalt liidu tolliseadustikku käsitlevatele õigusaktidele nõuab nende registreerimist liidu tolliasutuste juures.
- Ettevõtjad ja muud isikud, sealhulgas kolmandate riikide ettevõtjad, kellel on Ühendkuningriigi tolliasutuse väljastatud praegu kehtiv EORI number, mis on EL 27s väljaastumise kuupäevast alates kehtetu.

Sellisel juhul peavad ettevõtjad võtma arvesse asjaolu, et neil tuleb registreeruda EL 27 päeva tolliasutuse juures ja kasutada pärast Ühendkuningriigi väljaastumist tolliotsuse taotlemisel uut EORI numbrit.

Pärast väljaastumist peavad Ühendkuningriigis või mõnes muus kolmandas riigis asuvad ettevõtjad registreeruma vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 9 lõikele 2 liikmesriigi pädeva tolliasutuse juures. Ettevõtjad, kellel on vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 5 lõikes 32 määratlusele liikmesriigis püsiv tegevuskoht, peavad registreeruma selle liikmesriigi tolliasutuses, kus püsiv tegevuskoht asub. Ettevõtjad, kellel ei ole liikmesriigis püsivat tegevuskohta, peavad registreeruma selle liikmesriigi vastutava asutuse juures, kus nad esitasid esimese avalduse või taotlesid esimest korda otsust; lisaks sellele peavad need ettevõtjad määrama maksuesindaja, kui seda nõuavad kehtivad õigusaktid.

Mitte miski ei takista ka neil ettevõtjatel esitada nõutavaid andmeid või astuda registreerimiseks vajalikke samme (liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti lisa 12-

⁶ Vt https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_et#tradetaxud.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁸ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

01) juba enne väljaastumise kuupäeva. Liikmesriikide tolliasutused peaksid taotlused vastu võtma juba enne väljaastumise kuupäeva ning määrama neile isikutele EORI numbrid, mille alguskuupäev on vastavalt asjaomaste isikute taotlustele kas väljaastumise kuupäev või sellest hilisem kuupäev vormis „AAAAKKPP“.

2. TOLLIOTSUSED

2.1 Load

Ühendkuningriigi väljaastumise mõju lubadele sõltub loa liigist, sealhulgas väljastavast tolliasutusest, loa omanikust ja geograafilisest ulatusest.

Ühendkuningriigi tolliasutuste antud load

Reeglina ei ole Ühendkuningriigi tolliasutuste juba antud luba EL 27s väljaastumise kuupäevast alates enam kehtiv. Ühendkuningriigi toll ei ole sellest kuupäevast alates enam ELi pädev tolliasutus.

Kui Ühendkuningriik ühineb lepinguosalisena iseseisvalt pärast väljaastumise kuupäeva ühistransiidiprotseduuri⁹ konventsiooniga, ei ole Ühendkuningriigi poolt transiidi lihtsustamiseks antud load¹⁰ enam EL 27 tolliotsuste süsteemis kehtivad, Ühendkuningriigi riiklikus süsteemis tuleb neid aga käsitleda vastavalt ühistransiidiprotseduuri lepinguosalisi hõlmavale korrale.

EL 27 tolliasutuste antud load

Üldiselt jäävad EL 27 tolliasutuse antud load kehtima, kuid tolliasutus peab neid vajaduse korral muutma omal algatusel või pärast ettevõtjalt saadud muudatustaotlust, pidades silmas loa geograafilist ulatust või loa Ühendkuningriigiga seotud elemente¹¹. Ühendkuningriigis EORI numbritega ettevõtjatele antud load ei kehti EL 27s alates väljaastumise kuupäevast, välja arvatud juhul, kui ettevõtja asukoht on EL 27s, mille puhul on tal võimalus saada EL 27 EORI number ja taotleda loa muutmist, et kanda sellele Ühendkuningriigi EORI numbril asemel uus EL 27 EORI number. Et hõlbustada sidusrühmade ettevalmistumist, on tollil võimalik lube ka ilma eelneva taotluseta muuta.

EL 27 EORI numbritega ettevõtjatele antud lube, mis kehtivad praegu ka Ühendkuningriigis, tuleb muuta, et võtta arvesse liidust lahkumist ja vastavat geograafilist ulatust, nt regulaarlaevaliinide loa puhul tuleb Ühendkuningriigi sadamaid sisaldavad marsruudid kustutada.

⁹ EÜT L 226, 13.8.1987, lk 2, viimati muudetud otsusega 1/2017, ELT L 8, 12.1.2018, lk 1.

¹⁰ Üldtagatise kasutamise load, sealhulgas loobumine ja elektroonilise transpordidokumendi (ETD) lennutranspordi transiidideklaratsioonina kasutamise luba, koos EL 27 andmelingiga.

Üldtagatise kasutamine eeldab lähtesumma ümberarvutamist ühistransiidiga hõlmataivate kaupade tollistaatuse muutumise tõttu.

¹¹ Vt liidu tolliseadustiku artikli 23 lõike 4 punkt a ja liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikkel 15.

Lihtsustatud protseduuride ühtne luba, mis hõlmab praegu Ühendkuningriiki ja ühte liikmesriiki, ei ole väljaastumise kuupäevast enam kehtiv. Sellest hoolimata võidakse seda muuta ja sellest võib saada riiklik luba. Kui lihtsustatud protseduuride ühtne luba hõlmab Ühendkuningriiki ja rohkem kui üht EL 27 liikmesriiki, jääb see luba kehtima, kuid seda tuleb muuta. Kui lihtsustatud protseduuride ühtne luba hõlmab lihtsustatud tollideklaratsioone, tuleb märkida, et ettevõtja peab esitama lisadeklaratsiooni, mis hõlmab ka Ühendkuningriiki, ainult selle ajavahemiku eest, mis kestab kuni väljaastumise kuupäevani; vastava kalendrikuu ülejäänud päevade kohta tuleb esitada eraldi lisadeklaratsioon, mis hõlmab ainult ülejäänud liikmesriike.

Juhul, kui käendaja asukoht on Ühendkuningriigis, peatatakse üldtagatise kasutamise load seniks, kuni ettevõtja on asendanud Ühendkuningriigi käendaja EL 27s asutatud käendajaga.

Üldtagatise kasutamine eeldab lähtesumma ümberarvutamist ühistransiidiga hõlmatavate kaupade tollistaatuse muutumise tõttu.

Ettevõtjad, kes praegu lube ei vaja, kuid kelle olukord muutub väljaastumise kuupäevast alates, peavad taotlema asjakohast luba. Ettevõtjad, kellel on praegu Ühendkuningriigi tolliasutuste antud load ja kes on jõudnud järeldusele, et nad täidavad liidu tolliseadustiku nõudeid ka pärast Ühendkuningriigi väljaastumist, peavad taotlema asjakohaseid lube EL 27 tolliasutuste juures. Taotlused võib esitada juba enne väljaastumise kuupäeva, et pädev tolliasutus saaks otsuse ette valmistada. Igal juhul võib otsus jõustuda kõige varem väljaastumise kuupäeval.

See kehtib ka ettevõtjate kohta, kes on praegu registreeritud Ühendkuningriigi EORI numbriga ja kellel on EL 27 EORI number, mille alguskuupäev on tulevikus. Sellisel juhul ei aktsepteeri tolliotsuste süsteem EORI numbrit, mis hakkab kehtima alles tulevikus, samas kui loa kehtivusaja algus võib tulevikus olla. Järelikult tuleb tolliotsuste süsteemi¹² alla kuuluvaid ja selliste ettevõtjate esitatud loataotlusi käsitleda väljaspool tolliotsuste süsteemi. Alates väljaastumise kuupäevast tuleb luba EORI kehtimahakkamisel süsteemi sisestada.

2.2 Siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsused (STI otsused)

Siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsus (STI otsus) on tolliasutuse ametlik kirjalik otsus, mis annab taotlejale hinnangu kaupade klassifitseerimise kohta ELi tariifinomenklatuuris enne impordi- või ekspordiprotseduuri. STI otsus on siduv kõigile ELi tolliasutustele ja otsuse saajatele.

Ühendkuningriigi tolliasutuste juba väljastatud STI otsused ei kehti EL 27s alates väljaastumise kuupäevast.

Kõik STI taotlused, mis on esitatud Ühendkuningriigi tolliasutusele, või Ühendkuningriigi EORI numbriga isikute poolt või nende nimel esitatud taotlused, mis on edastatud teiste liikmesriikide tolliasutustele enne väljaastumise kuupäeva, kuid mida ei ole enne seda kuupäeva töödeldud, ei too kaasa STI otsuseid väljaastumise kuupäevast alates.

¹² Vt komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2017/2089 artikkel 5, ELT L 297, 15.11.2017, lk 13.

EL 27 tolliasutuste poolt Ühendkuningriigi EORI numbrite omanikele väljastatud STI otsused ei kehti enam väljaastumise kuupäevast, kuna EORI numbrid ei ole enam liidu tolliterritooriumil kehtivad ja STI otsuseid ei või muuta (liidu tolliseadustiku artikli 34 lõige 6). See kajastub automaatselt EBTI-3 süsteemis. Need STI otsuste saajad peavad registreerima tolliasutuste juures vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 9 lõigetele 2 ja 3 ning liidu tolliseadustiku delegeritud õigusakti artiklile 6, et saada kehtiv EORI number enne uue STI otsuse taotlemist EL 27s. Taotleja võib taotleda oma eelmise STI otsuse uuesti väljaandmist, lisades selle viite taotlusvormile.

2.3 Siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsused (SPI otsused)

Siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsus (SPI otsus) on tolliasutuse poolt taotluse alusel tehtud kirjalik otsus, mis annab selle saajale kauba päritolu määratluse enne impordi- või ekspordiprotseduuri. SPI otsus on siduv kõigile ELi tolliasutustele ja otsuse saajatele.

Ühendkuningriigi tolliasutuste juba väljastatud SPI otsused ei kehti EL 27s alates väljaastumise kuupäevast.

Kõik SPI otsuste taotlused, mis on esitatud Ühendkuningriigi tolliasutusele või Ühendkuningriigi EORI numbriga isikute poolt või nende nimel esitatud taotlused, mis on edastatud teiste liikmesriikide tolliasutustele enne väljaastumise kuupäeva, kuid mida ei ole enne seda kuupäeva töödeldud, ei too kaasa SPI otsuseid väljaastumise kuupäevast alates.

Lisaks ei tohi EL 27 tolliasutused sisendeid hõlmava kauba päritolu kindlaksmääramisel alates väljaastumise kuupäevast tehtavate SPI otsuste puhul käsitada Ühendkuningriigi sisendeid (materjalid või töötlemistoimingud) „ELi päritolu“ (mittesooduspäritolu määramiseks) ega „EList pärinevate“ (sooduspäritolu määramiseks) sisenditena.

EL 27 tolliasutuste poolt Ühendkuningriigi EORI numbrite omanikele väljastatud SPI otsused ei kehti enam väljaastumise kuupäevast, kuna EORI numbrid ei ole enam liidu tolliterritooriumil kehtivad ja SPI otsuseid ei või muuta (liidu tolliseadustiku artikli 34 lõige 6). Nendel SPI otsuste saajatel on võimalik tolliasutuste juures registreeruda, et saada kehtiv EORI number enne uue SPI otsuse taotlemist EL 27s.

Enne väljaastumise kuupäeva väljastatud SPI otsused kauba kohta, milles Ühendkuningriigi sisendid (materjalid või töötlemistoimingud) olid päritolu määramisel otsustava tähtsusega, ei ole enam alates väljaastumise kuupäevast kehtivad.

3. PAGASILIPIKUD

Liidu tolliseadustiku rakendusakti lisa 12-03 kohase pagasilipiku võib kinnitada registreeritud pagasile, mis on ette nähtud Ühendkuningriigist lennukiga väljuma enne väljaastumise kuupäeva, kuid mis saabub EL 27 territooriumile pärast seda kuupäeva.

4. TARIIFIKVOODID

4.1 „Kes ees, see mees“ tariifikvoodid

Enne väljaastumise kuupäeva vastuvõetud deklaratsioonidel põhinevad ettevõtjate taotlused liidu tariifikvootide kasutamiseks vastavalt liidu tolliseadustikule on kõlblikud, kui nõutavad tõendavad dokumendid on Ühendkuningriigi tollile esitatud enne seda kuupäeva. Ühendkuningriigi tolliasutuste poolt väljaastumise kuupäevast alates vastu võetud deklaratsioonide alusel ei või liidu tariifikvootide kasutada.

Kui Ühendkuningriigi tolliasutused on komisjonile viivitamata edastanud kehtivad taotlused, eraldab komisjon kogused vastavalt liidu tolliseadustiku rakendusakti¹³ artikli 51 lõikele 2 ja teatab seejärel Ühendkuningriigile eraldatud summad.

4.2 Litsentsidega hallatavad tariifikvoodid

Litsentsidega hallatavate liidu tariifikvootide puhul kaotavad Ühendkuningriigis asuvate litsentse väljastavate asutuste ja Ühendkuningriigi ettevõtjatele üle antud Ühendkuningriigi põllumajanduslitsentsidest tulenevad õigused ja kohustused alates väljaastumise kuupäevast EL 27s kehtivuse. Sellest kuupäevast alates ei tunnusta EL 27 tolliasutused enam neid litsentse.

EL 27 litsentse väljastavate asutuste välja antud litsentseid jäävad EL 27s kehtima, välja arvatud juhul, kui need antakse üle Ühendkuningriigis asuvatele ettevõtjatele.

5. SOODUSPÄRITOLUGA¹⁴ SEOTUD ASPEKTID

Alates väljaastumise kuupäevast muutub Ühendkuningriik kolmandaks riigiks, mille suhtes kolmandate riikidega sõlmitud ELi sooduskaubanduslepingud enam ei kehti.

5.1 Toote sooduspäritolu hindamine

a) Ühendkuningriigi sisendid

Alates väljaastumise kuupäevast käsitatakse Ühendkuningriigi sisendeid (materjale ja tööstustoiminguid) neid sisaldava kauba päritolu kindlakstegemisel sooduskaubanduslepingu kohaselt päritolustaatuseta sisenditena kooskõlas sidusrühmadele suunatud teatega „*Ühendkuningriigi väljaastumine ELi list ning ELi õigusnormid tolli ja väliskaubanduse valdkonnas. Kauba sooduspäritolu*“¹⁵.

¹³ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).

¹⁴ Selles jaos esinevaid viiteid „päritolustaatuseta“ või „päritolustaatuseta“ tuleks vaadelda ainult seoses sooduspäritoluga.

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/preferential_rules_of_origin_et.pdf.

b) ELi import Ühendkuningriigist

Ühendkuningriigist pärast väljaastumise kuupäeva **ELi imporditud kaup** muutub päritolustaatuseta kaubaks ELi sooduskorra kasutamise tähenduses. See tähendab järgmist.

- i. Kui Ühendkuningriigis enne väljaastumise kuupäeva toodetud kaupa imporditakse ELi pärast väljaastumise kuupäeva, ei käsitata seda otse või pärast edasist töötlemist ELi sooduskohtlemisega hõlmatud partnerriiki eksportimisel EList pärinevana.
- ii. Kui EL 27s enne väljaastumise kuupäeva toodetud kaupa imporditakse Ühendkuningriigist pärast riigi liidust väljaastumise kuupäeva, ei käsitata seda otse või pärast edasist töötlemist sooduspartnerriiki eksportimisel EList pärinevana.
- iii. Kaupa, mis pärineb sooduskohtlemisega hõlmatud partnerriikidest ja mida imporditakse Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva vastavalt ELi sooduskaubanduse korra sätetele, ei käsitata juhul, kui seda imporditakse ELi pärast väljaastumist, vastava partnerriigi päritolustaatusena kaubana. Seetõttu ei saa sellist kaupa kasutada ELi sooduskorra raames kohaldatava kumulatsiooni eesmärgil selle partnerriigi (kahepoolne kumulatsioon) või teiste partnerriikide (diagonaalne kumulatsioon) puhul.

c) ELi eksport sooduskohtlemisega hõlmatud partnerriikidesse ja import nendest riikidest Ühendkuningriigi kaudu

Kaupadel, mis on pärast väljaastumise kuupäeva **imporditud EL 27 liikmesriigist Ühendkuningriigi kaudu kolmandasse riiki**, kellega ELil on sisse seatud sooduskord, võib olla õigus selles kolmandas partnerriigis sooduskohtlemisele tingimusel, et järgitakse otsevedude/puutumatus eeskirju, mis sisalduvad asjaomase ELi sooduskorra algetes tingimustes.

Sarnaselt sellega võib kaupadel, mis on väljaastumise kuupäevast alates **imporditud ELi partnerriikidest Ühendkuningriigi kaudu ELi**, õigus sooduskohtlemisele ELis tingimusel, et järgitakse otsevedude/puutumatus eeskirju, mis sisalduvad asjaomase ELi sooduskorra algetes sätetes.

d) Ühendkuningriigi ülemeremaad ja -territooriumid

Ühendkuningriigi ülemeremaadest ja -territooriumidelt (ELTLi II lisa) pärinevaid materjale ja seal teostatud töid või töötlemist ei loeta päritolustaatusena materjalideks või töödeks või töötlemiseks, kui ÜMTdest või ELi partnerriikidest ELi imporditud kaupade päritolu tehakse kindlaks pärast Ühendkuningriigi väljaastumise kuupäeva.

5.2 Päritolutõendid

a) Üldpõhimõte:

Põhimõtteliselt võib päritolutõendeid välja anda või koostada ainult siis, kui tooted on tõendite väljastamise või koostamise ajal vastavuses päritolureeglitega, mis on kehtestatud asjaomases sooduskaubanduse lepingus või sooduskorra alusel.

Päritolutõendite väljastamisel või koostamisel käsitatakse Ühendkuningriigi sisendit alates väljaastumise kuupäevast päritolustaatuset mitte omavana. Päritolutõendite väljastamisel võib tugineda tõendavatele dokumentidele (sealhulgas päritolutõendid ja tarnijate deklaratsioonid) tingimusel, et need ei puuduta Ühendkuningriigi sisendit, mis on päritolu kindlakstegemisel määrava tähtsusega. Eksportijad ja pädevad tolliasutused või muud pädevad asutused, kes väljastavad või koostavad selliseid päritolutõendeid alates väljaastumise kuupäevast, peavad kontrollima, kas tõendavad dokumendid vastavad tõendi väljastamise ajal kehtivatele tingimustele.

b) ELis väljastatud päritolutõendid

Järgmised päritolutõendid, mis on välja antud või koostatud ELis enne väljaastumise kuupäeva, jäävad kehtima, kui saadetise eksport on toimunud või tagatud enne väljaastumise kuupäeva.

- Ühendkuningriigis enne väljaastumise kuupäeva väljastatud või koostatud päritolutõendid;
- päritolutõendid, mis on välja antud või koostatud EL 27s enne väljaastumise kuupäeva Ühendkuningriigi sisendit hõlmava kauba jaoks;
- päritolutõendid, mille on välja andnud EL 27 tolliasutused Ühendkuningriigi eksportijatele;

arvedeklaratsioonid, päritoludeklaratsioonid või -kinnitused, mille on koostanud Ühendkuningriigi eksportijad ELi päritolustaatuses toodete eksportimiseks EL 27st enne väljaastumise kuupäeva.

Kehtivus piirdub asjaomase ELi sooduskaubanduse korra alusel kehtestatud ajavahemikuga, et seda saaks kasutada importimisel partnerriiki kooskõlas ELi sooduskorra asjakohaste sätetega.

ELi sooduskohtlemist kasutavad partnerriigid võivad siiski selliseid päritolutõendeid kahtluse alla seada ja taotleda nende kontrollimist, kui need on lisatud alates väljaastumise kuupäevast sooduspartnerriikidesse imporditud kaubale. Sellistel juhtudel vastavad EL 27 liikmesriigi tolliasutused kontrollitaotlustele vastavalt nende võimalustele kinnitada kauba päritolustaatuset või nende tõendite ehtsust. Sel eesmärgil määratakse ELi päritolu kindlaks alates tõendite väljastamise ajast, arvestades eespool esimeses lõikes kirjeldatud põhimõtet.

c) ELi sooduskohtlemisega hõlmatud partnerriikides väljastatud päritolutõendid

ELi sooduskohtlemisega hõlmatud partnerriikides enne väljaastumise kuupäeva välja antud või koostatud päritolutõendeid, mis on määrava tähtsusega Ühendkuningriigi sisendeid hõlmava kauba päritolu kindlakstegemisel, võib importimise eesmärgil kasutada ELis nende kehtivusaja jooksul, nagu on sätestatud asjakohases ELi kaubanduse sooduskorras, kui saadetise eksport on toimunud või tagatud enne väljaastumise kuupäeva.

Siiski ei tohi ELi sooduskohtlemisega hõlmatud partnerriikidesse imporditud Ühendkuningriigi sisendeid sisaldavat ELi päritoluga kaupa, millele on lisatud kehtiv

ELi päritolutõend, kasutada nendes partnerriikides kumulatsiooni eesmärgil alates väljaastumise kuupäevast.

5.3 Tarnija deklaratsioonid seoses sooduskaubandusega

Tarnija deklaratsioonid on tõendavad dokumendid, mille alusel võib väljastada päritolutõendeid. Väljaastumise kuupäevast alates võib neile tugineda päritolutõendite väljastamisel, tingimusel, et need ei hõlma Ühendkuningriigi sisendit, mis on päritolu kindlakstegemisel määrava tähtsusega. Eksportijad ja pädevad tolliasutused või muud pädevad asutused, kes väljastavad või koostavad selliseid päritolutõendeid alates väljaastumise kuupäevast, peavad kontrollima, kas tarnija deklaratsioonid vastavad tõendi väljastamise ajal kehtivatele tingimustele.

Alates väljaastumise kuupäevast:

- ei tohi tarnijate deklaratsioone, mille Ühendkuningriigi tarnijad on koostanud enne väljaastumise kuupäeva, kasutada päritolutõendite väljastamiseks või koostamiseks EL 27 liikmesriikides.
- EL 27 liikmesriikide tarnijad, kes annavad eksportijale või kauplejale teavet, mis on vajalik kauba sooduspäritolu kindlakstegemiseks tarnija deklaratsioonide kaudu, peaksid teavitama eksportijaid ja kauplejaid sellise kauba päritolustaatus muutustest, mis on tarnitud enne nimetatud kuupäeva ning mille kohta nad on esitanud tarnija deklaratsioonid.
- Pikaajalise tarnija deklaratsiooni puhul peaksid EL 27s asuvad tarnijad teavitama eksportijat või kauplejat, kui pikaajalise tarnija deklaratsioon ei ole sellest kuupäevast alates enam kehtiv kõigi või osa saadetiste puhul, mis on hõlmatud pikaajalise tarnija deklaratsiooniga.

5.4 Soodusrežiimi alusel eksportijad

Alates väljaastumise kuupäevast tuleb arvesse võtta järgmisi aspekte.

a) Heakskiidetud eksportijate puhul tuleb arve- või päritoludeklaratsioonide koostamisel vastavalt liidu sooduspäritolu käsitlevatele asjakohastele sätetele arvesse võtta järgmist:

- load, mis Ühendkuningriigi tolliasutused on eksportijatele ja edasisaatjatele andnud ja mille alusel nad on heakskiidetud eksportijad, ei ole väljaastumise kuupäevast alates EL 27s enam kehtivad;
- load, mis EL 27 tolliasutused on Ühendkuningriigis asuvatele eksportijatele ja edasisaatjatele andnud, ei ole väljaastumise kuupäevast alates EL 27s enam kehtivad;
- load, mis EL 27 tolliasutused on EL 27s asuvatele Ühendkuningriigi EORI numbriga eksportijatele ja edasisaatjatele andnud, ei ole väljaastumise kuupäevast alates EL 27s enam kehtivad;
- EL 27s asuvad ELi heakskiidetud eksportijad ja edasisaatjad peaksid teavitama asjaomast riiklikku tolliasutust muudatustest, mis on seotud nende tingimuste täitmisega, mille alusel neile luba anti, arvestades, et Ühendkuningriigi sisendid ei

ole alates väljaastumise kuupäevast päritolustaatusena. Sellest tulenevalt võivad EL 27 liikmesriigi tolliasutused, kes kinnitasid need eksportijad ja edasisaatjad heakskiidetud eksportijatena, lube vastavalt vajadusele muuta või tühistada.

b) Registreeritud eksportijate puhul tuleb arve- või päritoludeklaratsioonide koostamisel vastavalt liidu sooduspäritolu käsitlevatele asjakohastele sätetele arvesse võtta järgmist:

- Ühendkuningriigi tolliasutuste teostatavad eksportijate ja edasisaatjate registreerimised ei ole EL 27s väljaastumise kuupäevast alates enam kehtivad;
- EL 27 tolliasutuste teostatavad Ühendkuningriigis asuvate eksportijate ja edasisaatjate registreerimised ei ole EL 27s väljaastumise kuupäevast alates enam kehtivad;
- EL 27 tolliasutuste teostatavad EL 27s asuvate Ühendkuningriigi EORI numbriga eksportijate ja edasisaatjate registreerimised ei ole EL 27s väljaastumise kuupäevast alates enam kehtivad;
- EL 27s asuvad ELis registreeritud eksportijad ja edasisaatjad peaksid viivitamata teavitama asjaomast riiklikku tolliasutust kõigist asjakohastest muudatustest, mis on seotud nende registreerimiseks esitatava teabega. EL 27 tolliasutused, kes on kõnealused eksportijad ja edasisaatjad registreerinud, tühistavad niisiis registreeringu, kui registreerimise tingimused ei ole enam täidetud.

5.5 Teatavates ELi vabakaubanduslepingutes kehtestatud päritolukvootide erandid

Kuna päritolukvootide erandeid käsitletakse liidu tolliseadustiku artikli 56 lõikes 4, kohaldatakse samu eeskirju, mis kehtivad punktis 4.1 esitatud tariifikvootide puhul.

6. VÄÄRTUSE HINDAMINE

Alates väljaastumise kuupäevast tuleb Ühendkuningriigis abivahendeid¹⁶ kasutades toodetud ja pärast väljaastumise kuupäeva EL 27sse imporditud kaupade puhul nende vahendite väärtus lisada kauba tolliväärtusele vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 71 lõike 1 punktis b ja liidu tolliseadustiku rakendusakti artiklis 135 sätestatud tingimustele¹⁷.

7. KAUBA TOOMINE LIIDU TOLLITERRITOORIUMILE

7.1 Sisenemise ülddeklaratsioon

Kauba puhul, mis on Ühendkuningriigist liidu tolliterritooriumile toodud, tuleb alates väljaastumise kuupäevast vajaduse korral esitada sisenemise ülddeklaratsioon, mida tuleb teha liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusaktis sätestatud tähtaja jooksul¹⁸. See

¹⁶ Liidu tolliseadustiku artikli 71 lõike 1 punktis b nimetatud tooted ja teenused.

¹⁷ Abivahendite vastavalt jaotatud väärtus tuleb lisada hinnale, kui ostja/importija tarnib neid otseselt või kaudselt seoses imporditud kauba ekspordiks tootmise ja müügi, kuivõrd nende väärtust ei ole lisatud tegelikult makstud või makstavale hinnale.

¹⁸ Liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikkel 105, mida on muudetud komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrusega (EL) 2019/334, ELT L 60, 28.2.2019, lk 1.

hõlmab ka kaup, mis liigub liidu kahe tolliterritooriumi punkti vahel Ühendkuningriigi kaudu. Sisenemise ülddeklaratsiooni nõuete täitmiseks võib kasutada transiidideklaratsiooni, mis sisaldab kõiki turva- ja ohutusandmeid, ning järgida tuleb tähtaegu, nt siis, kui kasutatakse ühistransiidiprotseduuri

Kui sisenemise ülddeklaratsioon esitati esimese sisenemise tolliasutusele Ühendkuningriigis enne väljaastumise kuupäeva, ei jää see kehtima järgmiste EL 27 sadamate või lennujaamade suhtes, kuhu kaup saabub pärast seda kuupäeva. Ettevõtja esitab uue sisenemise ülddeklaratsiooni, mis hõlmab kõiki EL 27sse saabuvasid kaupu. Kui ettevõtja ei suuda sellistel juhtudel järgida vastavaid tähtaegu, tuleks sisenemise ülddeklaratsiooni taotlus rahuldada.

Kui sisenemise ülddeklaratsioon esitati esimese sisenemise tolliasutusele EL 27s enne Ühendkuningriigi väljaastumise kuupäeva, tuleb järgmiste Ühendkuningriigis ja EL 27s asuvate sadamate puhul ning juhul, kui laev saabub pärast Ühendkuningriigi sadamat järgmisesse EL 27 sadamasse väljaastumise kuupäeval või pärast seda, esitada kõikide laeval olevate kaupade sisenemise ülddeklaratsioon.

Sama kehtib ka kõrvalekallete puhul. Sisenemise ülddeklaratsiooniga hõlmatud kaup, mis esitati enne väljaastumise kuupäeva Ühendkuningriigis asuvale tolliasutusele, suunati tagasi ja jõuab EL 27 territooriumile pärast väljaastumise kuupäeva. Sellisel juhul kustutatakse süsteemist eelmine sisenemise ülddeklaratsioon, seda ei käsitata esitatuna 200 päeva jooksul ja ettevõtja peab esitama uue sisenemise ülddeklaratsiooni EL 27 territooriumile toodud kaupade kohta.

Erijuhtudel, kui kaup väljub Ühendkuningriigist otse EL 27 territooriumile enne väljaastumise kuupäeva ja saabub liidu tolliterritooriumile pärast seda kuupäeva, ei ole sisenemise ülddeklaratsioon vajalik.

7.2 Kauba ajutine ladustamine

Ühendkuningriigi tolliasutuste antud ajutiste ladustamisrajatiste tegevusluba kaotab EL 27s kehtivuse alates väljaastumise kuupäevast. EL 27 tolliasutuste antud lube, sealhulgas võimalust viia kaup ajutisse rajatisse Ühendkuningriigis, tuleb muuta, et välistada alates väljaastumise kuupäevast selline võimalus.

Kui ajutiselt ladustatud kaup, mis kuulub Ühendkuningriigi tolliasutuste antud ajutiste ladustamisrajatiste käitamise loa alla, liigub Ühendkuningriigi ja teise EL 27 liikmesriigi ajutiste ladustamisrajatiste vahel ning jõuab EL 27 liikmesriigi piirile pärast väljaastumise kuupäeva, käsitletakse seda kaupa kui kolmandast riigist liidu tolliterritooriumile toodud liiduvälist kaupa. Kui see kaup saabub EL 27 territooriumile juba enne väljaastumise kuupäeva, kuid selle liikumist ELi 27 liikmesriigi ajutisse ladustamisrajatisse kavatsetakse pärast seda kuupäeva jätkata, ei kuulu see kehtiva loa alla. Seepärast peaks selle kauba ajutine ladustamine lõppema enne väljaastumise kuupäeva (nt rakendades kauba suhtes tolliprotseduure või seda reeksportides). Kui sellist reguleerimist ei toimu, tähendab see, et ei täideta tollialastes õigusaktides sätestatud kohustusi, mis käsitlevad liiduvälise kauba sissetoomist liidu tolliterritooriumile, ja seetõttu kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 79, st tollinõuete täitmata jätmisest tulenevat tollivõlga. Ajutiselt ladustatud kaupa, mille suhtes kehtib EL 27 tolliasutuse antud luba ning mis asub väljaastumise kuupäeval Ühendkuningriigis, käsitletakse reeksportiduna.

7.3 Kauba tollistaatus

Üldjuhul sõltub see, kuidas koheldakse liidu kaupa, mis saabub Ühendkuningriigist liidusisese liikumisena väljaastumise kuupäeva paiku, sellest, millal see liidu tolliterritooriumile siseneb: kui see siseneb EL 27 liikmesriiki enne väljaastumise kuupäeva, siis säilib liidu kauba tollistaatus; kui see saabub EL 27 liikmesriigi välispiirile pärast väljaastumise kuupäeva, koheldakse seda nagu iga muud kolmanda riigi kaupa.

Kui liidu kaup liigub liidu tolliterritooriumi kahe punkti vahel Ühendkuningriigi kaudu ja liikumine algab liidusisese liikumisena, aktsepteeritakse liidu tollistaatuse tõendit, kui kaup siseneb liidu tolliterritooriumile alles pärast väljaastumise kuupäeva, olles ületanud Ühendkuningriigi piiri. Lisaks sellele nõutakse liidu tolliterritooriumile uuesti siseneva kauba puhul vajalike formaalsuste täitmist, nt sisenemise ülddeklaratsiooni esitamist.

Kui liidu kaupa veetakse õhustranspordiga ja see on laaditud või ümber laaditud Ühendkuningriigi lennujaamas EL 27 liikmesriigi lennujaama lähetamiseks ning seda veetakse Ühendkuningriigis välja antud ühtse veodokumendi alusel vastavalt liidu tolliseadustiku delegeeritud akti artikli 119 lõike 2 punktile a, ning kõnealune saadetus väljub Ühendkuningriigi lennujaamast tegelikult enne väljaastumise kuupäeva ja saabub EL 27 liikmesriigi lennujaama väljaastumise kuupäeval, säilitab kaup oma liidu tollistaatuse. See on asjakohane ainult õhusõidukite puhul, mis lahkuvad Ühendkuningriigi lennujaamast väljaastumise kuupäeval enne kella 00.00 (Kesk-Euroopa aja järgi) otselennuga EL 27 liikmesriigi lennujaama, kuhu nad saabuvad väljaastumise kuupäeval pärast kella 00.00 (Kesk-Euroopa aja järgi).

Kui liidu kaupa veetakse mööda mereteed regulaarlaevaliiniil sõitva laevaga ning laev alustab reisi ning lahku Ühendkuningriigi sadamast enne tegelikku väljaastumise kuupäeva ja saabub otse EL 27 liikmesriigi sadamasse pärast väljaastumise kuupäeva, st külastamata mis tahes muud sadamat, mis asub väljaspool liidu tolliterritooriumi asuval territooriumil või mis tahes liidu sadama vabatsoonis, ning kaupa ei ole merel ümber laadinud, säilitab kaup oma liidu tollistaatuse.

Kui liidu kaupa veetakse mööda mereteed mitteregulaarsel laevaliiniil sõitva laevaga ja see laev lahku Ühendkuningriigi sadamast EL 27 liikmesriigi sadama poole enne tegelikku väljaastumise kuupäeva, ning saabub sellesse sadamasse pärast väljaastumise kuupäeva, aktsepteeritakse kauba liidu tollistaatuse tõendit.

Kui EL 27 liikmesriigis registreeritud mootorsõidukid naasevad Ühendkuningriigist ja sisenevad uuesti liidu tolliterritooriumile, kohaldatakse nende suhtes liidu tolliseadustiku rakendusakti artiklit 208. Ühendkuningriigist saabuva reisija pagasis olevate kaupade suhtes kohaldatakse liidu tolliseadustiku rakendusakti artiklit 210. Kui liidu tollistaatusega pakendid naasevad Ühendkuningriigist pärast väljaastumise kuupäeva, loetakse nende liidu tollistaatus tõendatuks kooskõlas liidu tolliseadustiku rakendusakti artiklis 209 sätestatud eeskirjadega.

7.4 Imporditollimaksust vabastamine

Tagastatud kaup

Kui liidu kaup eksporditi Ühendkuningriigist ajutiselt enne väljaastumise kuupäeva ja reimporditakse EL 27 liikmesriiki pärast väljaastumise kuupäeva vastavalt liidu tolliseadustiku artiklis 203 sätestatud tingimustele, loetakse see kaup tagastatud kaubaks ja seega kohaldatakse importimisel täielikku imporditollimaksuvabastust.

Kui liidu kaup viiakse EL 27 liikmesriigist Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva ja kui selline kaup naaseb EL 27 territooriumile pärast väljaastumise kuupäeva, tuleks kohaldada liidu tolliseadustiku artiklis 203 osutatud, tagastatavat kaupa käsitlevaid sätteid, kui ettevõtja saab esitada tõendeid selle kohta, et liidu kauba suhtes kehtib järgmine:

- kaup transporditi Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva ning
- kaup tagastatakse muutmata kujul vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 203 lõikele 5 ja liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artiklile 158.

Ühendkuningriigi väljaastumist ei tohi siiski kasutada erilise asjaoluna, et ületada liidu tolliseadustiku artikli 203 lõikes 1 osutatud kolmeaastast perioodi.

Tõendid selle kohta, et liidu kaup toodi Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva, tuleks esitada eelkõige vastavates veodokumentides ja vajaduse korral koos muude asjakohaste dokumentidega (nt rendileping). Vajaduse korral võib nõuda tõendeid selle kohta, et kauba seisundit ei ole muudetud.

Tollimaksuvabastuse määrus

Seoses sellise isikliku omandi tollimaksuvabastusega, mis kuulub füüsilisele isikule, kes viib oma alalise elukoha kolmandast riigist üle Euroopa Liitu, nähakse tollimaksuvabastuse kohaldamise tingimusena ette tollimaksuvabastuse määru¹⁹ artiklis 5 sätestatud vähemalt kaheteistkümne kuu pikkune järjestikune ajavahemik tavapärasel elukohas väljaspool liidu tolliterritooriumi.

Selle isikliku vara, samuti muude tollimaksuvabastuse määru¹⁹ga hõlmatud kaupade kategooriate puhul, nt tollimaksuvabastuse määru¹⁹ artiklis 12 sätestatud abielu korral imporditava kauba puhul nõutavad ajavahemikud, nt elamisperiood, võivad määru¹⁹ kohaldamiseks hõlmata ka ajavahemikku enne Ühendkuningriigi EList väljaastumist.

8. ERIPROTSEDUURID

8.1 Transiid

Liidu/ühised transiidiprotseduurid

¹⁹ Nõukogu 16. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1186/2009, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem (ELT L 324, 10.12.2009, lk 23).

Alates väljaastumise kuupäevast ühineb Ühendkuningriik ühistransiidiprotseduuri konventsiooniga²⁰ iseseisvalt, seega võib ta kasutada ühistransiiti ja pääseda ühistransiidiprotseduuri konventsiooni lepinguosalisena jätkuvalt ligi uuele arvutipõhisele transiidisüsteemile. Sellest tulenevalt jätkatakse väljaastumise ajal käimasolevaid transiitvedusid uues arvutipõhises transiidisüsteemis.

Olukorrad, kus kaup vabastati transiidiprotseduuriks EL 27s või ühistransiidiprotseduuri riigis või Ühendkuningriigis ja see liigub Ühendkuningriiki, Ühendkuningriigist või Ühendkuningriigi kaudu

a) Kaup, mis liigub transiitveona EL 27 või ühistransiidiprotseduuri riigi lähtetolliasutusest **Ühendkuningriigi sihttolliasutusse**

Kui kaup suunatakse EL 27s liidu transiidiprotseduurile või ühistransiidiprotseduuri riigis ühistransiidiprotseduurile, ning kauba sihtkoht on Ühendkuningriigis ja kaup asub väljaastumise kuupäeval endiselt EL 27 territooriumil, jätkub liidu transiidiprotseduur ühistransiidiprotseduurina Ühendkuningriigis. Ühendkuningriigi sisenemistolliasutus täidab transiiditolliasutuse rolli, st taotleb lähtetolliasutuselt asjakohaseid andmeid ja täidab kõiki transiitriigi tolliasutuse ülesandeid. EL 27 välispiiril tuleb turvalisuse ja ohutuse huvides esitada väljumise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui turvalisuse ja ohutuse eesmärgil tehtava riskianalüüsi jaoks vajalikud andmed on juba esitatud transiidideklaratsiooniga või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub väljaveoelse deklaratsiooni esitamise kohustus.

Kui kaup asub väljaastumise kuupäeval juba Ühendkuningriigis, jätkatakse transiitvedu sihttolliasutusse.

b) Kaup, mis liigub transiitveona **Ühendkuningriigi lähtetolliasutusest** EL 27 või ühistransiidiprotseduuri riigi sihttolliasutusse

Kui kaup, mille sihtkoht on EL 27s või ühistransiidiprotseduuri riigis, suunatakse Ühendkuningriigis liidu transiidiprotseduurile, ja kaup asub väljaastumise kuupäeval endiselt Ühendkuningriigis, jätkub liidu transiidiprotseduur ühistransiidiprotseduurina sihtkohaga EL 27s või ühistransiidiprotseduuri riigis. EL 27 sisenemistolliasutus täidab transiiditolliasutuse rolli, st see taotleb lähtetolliasutuselt asjakohaseid andmeid ja täidab kõiki transiitriigi tolliasutuse ülesandeid. EL 27 välispiiril tuleb turvalisuse ja ohutuse huvides esitada sisenemise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui sisenemise ülddeklaratsiooni jaoks vajalikud andmed on juba esitatud transiidideklaratsiooniga või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub sisenemise ülddeklaratsiooni esitamise kohustus.

Kui kaup asub väljaastumise kuupäeval juba EL 27 territooriumil, jätkatakse transiidiprotseduuri EL 27 või ühistransiidiprotseduuri riigi sihttolliasutuses.

c) Kaup, mis liigub transiitveona **läbi Ühendkuningriigi**

Kui kaup liigub Ühendkuningriigi kaudu EL 27 liikmesriigi või ühistransiidiprotseduuri riigi lähtetolliasutuse ja EL 27 liikmesriigi või ühistransiidiprotseduuri riigi sihttolliasutusse vahel ja selline kaup asub väljaastumise

²⁰ EÜT L 226, 13.8.1987, lk 2, viimati muudetud otsusega 1/2017, ELT L 8, 12.1.2018, lk 1.

kuupäeval endiselt EL 27 või ühistransiidiprotseduuri riigi territooriumil, jätkub see transiidiprotseduur Ühendkuningriigis ühistransiidiprotseduurina. Ühendkuningriigi sisenemistolliasutuse ja selle liikmesriigi sisenemistolliasutuse, kus veos siseneb uuesti liidu tolliterritooriumile, roll on vastavalt täita transiiditolliasutuste ülesandeid. Need asutused taotleavad lähtetolliasutuselt asjakohaseid andmeid ja täidavad kõiki transiitriigi tolliasutuse ülesandeid. Kui kaup väljub EL 27 territooriumilt (enne sisenemist Ühendkuningriiki), tuleb esitada väljumise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui julgeoleku ja ohutuse eesmärgil tehtava riskianalüüsi jaoks vajalikud andmed on juba esitatud või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub väljaveoeelse deklaratsiooni esitamise kohustus.

Kui kaup on ületanud Ühendkuningriigi piiri ja sisenenud EL 27 või ühistransiidiprotseduuri riigi tolliterritooriumile enne väljaastumise kuupäeva, võib see transiitvedu jätkuda kuni sihtkohani.

Kui transiidideklaratsiooni alla kuuluv kaup ületab Ühendkuningriigi piiri väljaastumise ajal või on Ühendkuningriigi piiri ületanud ja sealt lahkunud, kuid ei ole väljaastumise kuupäevaks uuesti EL 27 tolliterritooriumile sisenenud, tegutseb EL 27 territooriumile sisenemise tolliasutus transiiditolliasutusena. Ta taotleb lähtetolliasutuselt asjakohaseid andmeid ja täidab kõiki transiitriigi tolliasutuse ülesandeid. EL 27 välispiiril tuleb esitada sisenemise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui sisenemise ülddeklaratsiooniga jaoks vajalikud andmed on juba esitatud transiidideklaratsiooniga või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub sisenemise ülddeklaratsiooni esitamise kohustus.

Tolliasutus võib kuni ühe aasta jooksul pärast Ühendkuningriigi ühinemist ühistransiidiprotseduuri konventsiooniga jätkata selliste käendusdokumentide ja tagatissertifikaatide²¹ olemasolevate vormide aktsepteerimist, mille puhul on käsitsi tehtud vajalikud geograafilised kohandused ja mille on heaks kiitnud käendaja (käendusdokumentide puhul) või tolliasutus ise (tagatissertifikaatide puhul). Selle perioodi lõpuks peab niisuguse protseduuri pidaja esitama uue mudeli kohaselt uued dokumendid.

Kui alustatud on päringut või sissenõudmismenetlust, kuid see ei ole väljaastumise kuupäevaks lõppenud, jätkatakse seda uues arvutipõhises transiidisüsteemis.

Elektrooniline transpordidokument (ETD), mida kasutatakse õhu- või meretranspordi transiidideklaratsioonina

Kui kaup, mille sihtkoht on Ühendkuningriigis, suunatakse elektroonilise transpordidokumendi alusel transiidiprotseduurile EL 27s või ühistransiidiprotseduuri riigis ja kaup ei jõua Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva, jätkub see protseduur alates kõnealusest kuupäevast elektroonilise transpordidokumendi alusel toimuva ühistransiidiprotseduurina kuni Ühendkuningriigi saabumislennujaamani.

Kui kaup suunatakse elektroonilise transpordidokumendi alusel transiidiprotseduurile Ühendkuningriigis ja selle sihtkoht on EL 27s või ühistransiidiprotseduuri riigis, ja kaup ei jõua EL 27sse või ühistransiidiprotseduuri riiki enne väljaastumise kuupäeva,

²¹ Liidu tolliseadustiku rakendusakti lisad 32-01, 32-02 ja 32-03 ning lisa 72-04 II osa VI ja VII peatükk.

jätkub see protseduur alates kõnealusest kuupäevast kuni EL 27 või ühistransiidiprotseduuri riigi lennujaamani.

Kui kaupa veetakse mööda mereteed Ühendkuningriigi ja EL 27 vahel elektroonilise transpordidokumendi põhise transiidiprotseduuri alusel ning regulaarlaevaliinil sõitev laev lahkub Ühendkuningriigi sadamast enne väljaastumise kuupäeva ja saabub otse EL 27 liikmesriigi sadamasse pärast väljaastumise kuupäeva, st külastamata mis tahes muud sadamat, mis asub väljaspool liidu tolliterritooriumi asuval territooriumil või mis tahes liidu sadama vabatsoonis, ega ole kaupu merel ümber laadinud, jätkub transiidiprotseduur kuni EL 27s asuva sihtkohani.

Kauba liikumine TIR-veoetapi käigus

Ühendkuningriik (nagu kõik teised liikmesriigid) on juba praegu iseseisvalt TIR-konventsiooni²² osaline. Alates väljaastumise kuupäevast, kui Ühendkuningriigi tolliterritoorium ei kuulu enam liidu tolliterritooriumi alla, kohaldatakse TIR-vedude suhtes piiriformaalsusi. Kuigi Ühendkuningriigil on ühistransiidiprotseduuri konventsiooni osalisena ligipääs uuele arvutipõhisele transiidisüsteemile, ei hõlma see juurdepääs uue arvutipõhise transiidisüsteemi kasutamist TIR-vedude jaoks.

a) Kaup, mis liigub TIR-veoetapi käigus EL 27 lähte- või sisenemistolliasutusest Ühendkuningriigi siht- või väljumistolliasutusse

Kui kaup suunatakse TIR-protseduurile EL 27 territooriumil ja selle siht- või väljumiskoht on Ühendkuningriigis ning väljaastumise kuupäeval asub kaup endiselt EL 27 territooriumil, siis lõpetatakse TIR-protseduur hiljemalt liidu territooriumil asuvas tolliasutuses, mille kaudu kaup EL 27st füüsiliselt väljub. See asutus saab siht-/väljumiskoha tolliasutuseks. Asutus taotleb lähtetolliasutuselt asjakohaseid andmeid ja täidab kõiki siht-/väljumistolliasutuse ülesandeid²³. Kauba väljaviimiseks tuleb EL 27 liikmesriigi välispiiril esitada väljumise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui julgeoleku ja ohutuse eesmärgil tehtava riskianalüüsi jaoks vajalikud andmed on juba esitatud või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub väljaveoeelse deklaratsiooni esitamise kohustus.

Kui kaup asub juba Ühendkuningriigis või on lahkunud, kuid ei ole veel Ühendkuningriiki saabunud, kohaldatakse TIR-veo suhtes Ühendkuningriigi tolliõigust ja TIR-konventsiooni. Siiski ei saa Ühendkuningriigi siht-/väljumistolliasutus saata uues arvutipõhises transiidisüsteemis mingeid TIR-teateid EL 27s asuvale lähte-/sisenemistolliasutusele ja seega ei saa see asutus teha uues arvutipõhises transiidisüsteemis TIR-toiminguid tavaliste elektrooniliste sõnumite abil. Seetõttu peavad protseduuri pidajad esitama alternatiivse tõendi TIR-protseduuri lõpetamise kohta ning tolliasutus peab toimingut lõpetama ja täitma käsitsi.

²² 14. novembril 1975. aastal Genfis koostatud TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo konventsioon, EÜT L 252, 14.9.1978, lk 2.

²³ Sealhulgas liidu tolliseadustiku rakendusakti artiklites 278 ja 279 sätestatud ülesanded.

b) Kaup, mis liigub TIR-veoetapi käigus **Ühendkuningriigi lähte- või sisenemistolliasutusest** EL 27 siht- või väljumistolliasutusse

Kui kaup, mille sihtkoht on EL 27s, suunatakse Ühendkuningriigis TIR-protseduurile ja kaup asub väljaastumise kuupäeval endiselt Ühendkuningriigis, ei saa seda TIR-vedu EL 27s asuvasse sihtkohta jätkata. Kui kaup saabub EL 27 liikmesriigi välispiiril asuvasse tolliasutusse, käsitatakse seda toimingut mis tahes kolmandast riigist pärineva TIR-veona ja kohaldatakse sellise kauba suhtes kehtestatud formaalsusi²⁴.

EL 27 tolliterritooriumile sisenemisel tuleb Ühendkuningriigi / EL 27 piiril esitada sisenemise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui sisenemise ülddeklaratsiooni jaoks vajalikud andmed on juba esitatud või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt sisenemise ülddeklaratsiooni esitamise kohustus puudub. Uues arvutipõhises transiidisüsteemis ei saa Ühendkuningriigis alustatud transiidiprotseduuri tavaliste teabevahetussõnumitega lõpetada, Ühendkuningriik peab seda tegema käsitsi. Käitaja peab esitama uue arvutipõhise transiidisüsteemi jaoks uue TIR-toimingu EL 27 välispiiril asuva tolliasutuse juures, mis tegutseb ELi territooriumil toimuva TIR-veo lähte-/sisenemistolliasutusena.

Kui kaup, mille sihtkoht on EL 27s, suunatakse Ühendkuningriigis TIR-protseduurile, ja kaup asub väljaastumise kuupäeval juba EL 27 territooriumil, saab TIR-vedu jätkuda kuni EL 27s asuvasse sihtkohta saabumiseni. Kui kaup saabub siht-/väljumistolliasutusse, käsitletakse toimingut nagu mis tahes muud TIR-vedu.

c) Kaup, mis liigub TIR-veoetapi käigus **läbi Ühendkuningriigi**

Kui kaup liigub EL 27 liikmesriigi lähte-/sisenemistolliasutuse vahel Ühendkuningriigi kaudu EL 27 liikmesriigis asuvasse siht-/väljumistolliasutusse ja see kaup asub ikka veel EL 27 territooriumil, kohaldatakse enne Ühendkuningriigi piiri ületamist järgmist: väljaastumise kuupäevast alates lõpetatakse TIR-protseduur hiljemalt EL 27st väljumise tolliasutuses. See asutus saab siis siht-/väljumiskoha tolliasutuseks. „Uued“ siht-/väljumistolliasutused taotleavad lähtetolliasutuselt asjakohaseid andmeid ja täidavad kõiki siht-/väljumistolliasutuse ülesandeid. Kauba väljumiseks tuleb EL 27 liikmesriigi välispiiril esitada väljumise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui julgeoleku ja ohutuse eesmärgil tehtava riskianalüüsi jaoks vajalikud andmed on juba esitatud või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub väljaveoelse deklaratsiooni esitamise kohustus.

Kui kaup on ületanud Ühendkuningriigi piiri ja sisenenud EL 27 tolliterritooriumile enne väljaastumise kuupäeva, võib TIR-vedu jätkuda kuni sihtkohani.

Kui TIR-märkmikuga hõlmatud kaup ületab Ühendkuningriigi territooriumi väljaastumise kuupäevaks, kehtib järgmine: EL 27 välispiirile saabuvat kaupa tuleb kohelda nagu kõiki teisi kolmandast riigist pärit TIR-vedusid ja kohaldatakse sellise kauba suhtes kehtestatud formaalsusi. Enne EL 27 tolliterritooriumile sisenemist tuleb Ühendkuningriigi / EL 27 piiril esitada uuesti sisenemise ülddeklaratsioon, välja arvatud juhul, kui sisenemise ülddeklaratsiooni jaoks vajalikud andmed on juba esitatud või kui liidu tolliseadustikust tulenevalt puudub ülddeklaratsiooni esitamise

²⁴ TIR-käsiraamatu punkt 1.2, liidu tolliseadustiku rakendusakti artiklid 273, 275 ja 276, liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikkel 184, TIR-konventsiooni 10. lisa punkt 4, TIR-konventsiooni artikkel 19 ja 2. lisa.

kohustus. Sellegipoolest peaks uues arvutipõhises transiidisüsteemis jätkama EL 27 liikmesriigis alustatud TIR-protseduuri.

8.2 Muud eriprotseduurid kui transiit

Tolliladustamine

Ühendkuningriigi tolliladustamise load ei kehti EL 27s alates väljaastumise kuupäevast, sealhulgas ei kehti need load, mis võimaldavad kauba liikumist eri tolliladude vahel. Sama kehtib ka lubade kohta, mis võimaldavad EL 27s asuvatest tolliladustamisrajatistest pärineva kauba liikumist Ühendkuningriigis asuvatesse tolliladustamisrajatistesse, mis on määratud EL 27 tolliasutuste antud tolliladustamise lubades (vt liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikli 179 lõige 3).

Kui Ühendkuningriigis tolliladustamisel olev kaup suunatakse EL 27sse pärast väljaastumise kuupäeva, tuleb järgida tolliformaalsusi, mis on liidu tolliseadustikus kehtestatud liidu tolliterritooriumile väljastpoolt ELi saabuva liiduvälise kauba suhtes (st sisenemise ülddeklaratsioon, ajutise ladustamise deklaratsioon ja tollideklaratsioon).

Kui kaup liigub Ühendkuningriigi tollilao ja EL 27 liikmesriigi tollilao vahel ning saabub EL 27sse lühikese aja jooksul enne väljaastumise kuupäeva, ilma et oleks piisavalt aega sihtkohta jõudmiseks, ja kauba liikumine jätkub EL 27s, ei ole sellest kuupäevast alates sellisel kaubal EL 27s kehtivat luba. Seepärast peaks asjaomane ettevõtja lõpetama selle protseduuri enne väljaastumise kuupäeva (nt kohaldades kauba suhtes järgmist tolliprotseduuri). Ka kõnealune hilisem protseduur võib olla tolliladustamine, tingimusel et kaubal on EL 27 tolliasutuste antud kehtiv luba. Kui sellist korrigeerimist ei toimu, ei järgita asjaomase kauba puhul tollialastes õigusaktides sätestatud kohustusi, mis käsitlevad sellise kauba ladustamist liidu tolliterritooriumil, ja seetõttu kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 79, st tollinõuete täitmata jätmisest tulenevat tollivõlga.

Kui EL 27s tolliladustatud kaup viiakse Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva (st tolliasutused andsid kauba liikumiseks loa) ja selline kaup asub pärast väljaastumise kuupäeva Ühendkuningriigis, loetakse tolliladustamise protseduur lõpetatuks (st kaupa käsitatakse liidu tolliterritooriumilt väljaviiduna). Asjaomane ettevõtja peaks tolliasutuste nõudmisel esitama tõendi selle kohta, et kaup on toodud Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva (nt veodokument).

Vabatsoonid

Kui Ühendkuningriigis vabatsooniprotseduurile suunatud kaup saadetakse EL 27sse pärast väljaastumise kuupäeva, tuleb järgida tolliformaalsusi, mis on liidu tolliseadustikus kehtestatud liidu tolliterritooriumile väljastpoolt ELi saabuva liiduvälise kauba suhtes (st sisenemise ülddeklaratsioon, ajutise ladustamise deklaratsioon ja tollideklaratsioon).

Ajutine import

Kõik Ühendkuningriigi tolliasutuste antud load kauba suunamiseks ajutise impordi protseduurile enne väljaastumise kuupäeva ei ole EL 27s alates sellest kuupäevast

kehtivad. Liidu tolliseadustiku artiklist 219 tulenevate lubade alusel väljaastumise kuupäevast alates EL 27sse viidud ja EL 27s asuva kauba tolliprotseduur tuleks lõpetada enne kõnealust kuupäeva, nii et kauba suhtes kehtib järgmine: a) see reeksportitakse; b) suunatakse järgmisele tolliprotseduurile, c) hävitatakse jäägitult või d) loovutatakse riigile. Ka sellised järgnevad protseduurid võivad kuuluda ajutise impordi alla, tingimusel, et kauba suhtes kehtib EL 27 tolliasutuste antud kehtiv luba. Kui sellist lõpetamist ei toimu, ei järgita asjaomase kauba puhul tollialastes õigusaktides sätestatud kohustusi, mis käsitlevad sellise kauba ajutist impordi liidu tolliterritooriumil, ja seetõttu kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 79, st tollinõuete täitmata jätmisest tulenevat tollivõlga.

Kui enne väljaastumise kuupäeva EL 27 antud loa alusel ajutise impordi protseduurile suunatud kaup asub pärast seda kuupäeva Ühendkuningriigi tolliterritooriumil ning see viiakse Ühendkuningriigist EL 27 territooriumile, tuleb järgida tolliformaalsusi, mis on liidu tolliseadustikus kehtestatud liidu tolliterritooriumile väljastpoolt ELi saabuva kauba suhtes (st sisenemise ülddeklaratsioon, ajutise ladustamise deklaratsioon ja tollideklaratsioon).

Kui EL 27s ajutise impordi protseduurile suunatud kaup viiakse Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva ja selline kaup asub pärast väljaastumise kuupäeva Ühendkuningriigis, loetakse ajutise impordi protseduur lõpetatuks (st kaup käsitletakse liidu tolliterritooriumilt väljaviiduna). Asjaomane ettevõtja peaks tolliasutuste nõudmisel esitama tõendi selle kohta, et kaup on toodud Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva (nt veodokument).

Lõppkasutus

Kõik Ühendkuningriigi tolliasutuste enne väljaastumise kuupäeva antud load kauba suunamiseks lõppkasutusse ei ole EL 27s alates sellest kuupäevast kehtivad. Kõnealuste lubadega hõlmatud ja EL 27s asuva kauba suhtes kohaldatav protseduur tuleks lõpetada enne väljaastumise kuupäeva, nii et kaup peab olema a) liidu tolliterritooriumilt välja viidud, b) kasutusel eesmärkidel, mis on ette nähtud tollimaksubastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamiseks, c) hävitatud (jäämetega või jäägitult) või d) loovutatud riigile. Sama kehtib õiguste ja kohustuste üleandmise ning kauba liikumise lubade kohta, mis on sätestatud liidu tolliseadustiku artiklites 218 ja 219. Kui eespool nimetatud lõpetamist ei toimu, siis ei täideta asjaomase kauba puhul tollialastes õigusaktides sätestatud kohustusi, mis käsitlevad sellise kauba lõppkasutust liidu tolliterritooriumil, ja seetõttu kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 79, st tollinõuete täitmata jätmisest tulenevat tollivõlga.

Kui enne väljaastumise kuupäeva lõppkasutusse suunatud kaup asub pärast seda kuupäeva Ühendkuningriigi tolliterritooriumil ja liigub sealt EL 27 territooriumile, tuleb järgida muude kolmandate riikide kauba suhtes kohaldatavaid tolliformaalsusi (st sisenemise ülddeklaratsioon, ajutise ladustamise deklaratsioon ja tollideklaratsioon).

Kui EL 27s lõppkasutusse suunatud kaup viiakse Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva ja selline kaup asub väljaastumise kuupäeval Ühendkuningriigis, loetakse lõppkasutuse protseduur lõpetatuks (st kaup loetakse liidu tolliterritooriumilt väljaviiduks). Asjaomane ettevõtja peaks tolliasutuste nõudmisel esitama tõendi selle kohta, et kaup on toodud Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva (nt veodokument).

Seestöötlemine

Kõik Ühendkuningriigi tolliasutuste enne väljaastumise kuupäeva antud load kauba suunamiseks seestöötlemisele ei ole EL 27s alates sellest kuupäevast kehtivad. Liidu tolliseadustiku artiklist 219 tulenevate lubade alusel väljaastumise kuupäevast alates EL 27sse viidud ja EL 27s asuva kauba tolliprotseduur tuleks lõpetada enne kõnealust kuupäeva, nii et kauba suhtes kehtib järgmine: a) see reeksportitakse; b) suunatakse järgmisele tolliprotseduurile, c) hävitatakse jäägitult või d) loovutatakse riigile. Ka sellised järgnevad protseduurid võivad kuuluda seestöötlemise alla, tingimusel, et kauba suhtes kehtib EL 27 tolliasutuste antud kehtiv luba. Kui sellist lõpetamist ei toimu, siis ei järgita asjaomase kauba puhul tollialastes õigusaktides sätestatud kohustusi, mis käsitlevad sellise kauba töötlemist liidu tolliterritooriumil, ja seetõttu kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 79, st tollinõuete täitmata jätmisest tulenevat tollivõlga.

Kui enne väljaastumise kuupäeva seestöötlemise protseduurile suunatud kaup asub pärast seda kuupäeva Ühendkuningriigi tolliterritooriumil ning see viiakse Ühendkuningriigist EL 27 territooriumile, tuleb järgida tolliformaalsusi, mis on liidu tolliseadustikus kehtestatud liidu tolliterritooriumile väljastpoolt ELi saabuva kauba suhtes (st sisenemise ülddeklaratsioon, ajutise ladustamise deklaratsioon ja tollideklaratsioon).

Kui Ühendkuningriigi tolliasutused on väljastanud seestöötlemise (EX/IM) loa ning samaväärne kaup eksporditakse enne väljaastumise kuupäeva, võib samaväärse koguse kaupa (tooraine) tuua enne väljaastumise kuupäeva liidu tolliterritooriumile täieliku imporditollimaksuvabastusega. Kui aga samaväärne kaup toodi liidu tolliterritooriumile pärast väljaastumise kuupäeva, koheldakse seda ELi territooriumile siseneva kolmanda riigi kaubana ja kohaldatakse asjakohaseid imporditollimakse.

Kui EL 27s seestöötlemisele suunatud kaup viiakse Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva ja selline kaup asub pärast väljaastumise kuupäeva Ühendkuningriigis, loetakse seestöötlemise protseduur lõpetatuks (st kaupa käsitatakse liidu tolliterritooriumilt väljaviiduna). Asjaomane ettevõtja peaks tolliasutuste nõudmisel esitama tõendi selle kohta, et kaup on toodud Ühendkuningriiki enne väljaastumise kuupäeva (nt veodokument).

Välistöötlemine

Kõik Ühendkuningriigi tolliasutuste enne väljaastumise kuupäeva antud load kauba suunamiseks välistöötlemisprotseduurile ei ole EL 27s alates sellest kuupäevast kehtivad. Kui Ühendkuningriigi ametiasutuste antud loa alusel välistöötlemisprotseduurile suunatud kaubast saadud töödeldud tooteid ei toodud Ühendkuningriiki, vaid EL 27sse, peavad sellised töödeldud tooted vastama tolliformaalsustele, mis on kehtestatud tolliseadustikus liidu tolliterritooriumile toodud liiduvälise kauba kohta. Selliste toodete suhtes ei ole võimalik välistöötlemisprotseduuri kohaldada (st imporditollimaksu arvutamine ei toimu vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 86 lõikele 5).

Kui Ühendkuningriigi tolliasutused on väljastanud välistöötlemise (IM/EX) loa ning samaväärne kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile enne väljaastumise kuupäeva, tuleb samaväärne kogus kaupa (tooraine) loa kehtivusaja jooksul ekspordida. Kui sellist

eksporti ei toimu, toob see endaga kaasa tollialastes õigusaktides seoses välistöötlemisprotseduuriga sätestatud kohustuste täitmata jätmise ja seetõttu kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 79, st tollinõuete täitmata jätmisest tulenevat tollivõlga.

9. LIIDU TOLLITERRITOORIUMILT VÄLJAVIDAV KAUP

9.1 Väljaveoeelne deklaratsioon

Liidu tolliseadustiku artikli 263 lõike 3 kohaselt on väljaveoeelne deklaratsioon kas i) liidu tolliterritooriumilt väljaviidavate kaupade tollideklaratsioon; ii) reeksporti deklaratsioon; või iii) väljumise ülddeklaratsioon. Enamikul juhtudel esitatakse väljaveoeelne deklaratsioon tollideklaratsiooni vormis.

Kui väljaveoeelne deklaratsioon on esitatud ja kaup on asjakohasel juhul Ühendkuningriigis enne väljaastumise kuupäeva vabastatud, ei ole see deklaratsioon kehtiv, kui kõnealune kaup siseneb EL 27sse alates väljaastumise kuupäevast EL 27 kaudu väljumiseks, ning sellise kauba puhul on vaja uut, reeksporti deklaratsiooni või väljumise ülddeklaratsiooni vormis väljaveoeelset deklaratsiooni, mis tuleb esitada liidu tolliseadustiku delegeeritud aktis sätestatud tähtaja jooksul²⁵.

9.2 Eksport ja reeksport

Kui ELi kaup tuleb EL 27 liikmesriigist Ühendkuningriiki tuua ja ettevõtja ei tea, kas kaup jõuab EL 27st välja enne väljaastumise kuupäeva, võib sellise kauba suhtes kohaldada ekspordiprotseduuri ükskõik millises EL 27 määratud tolliasutuses alles väljaastumise kuupäevast alates.

- a) Eksport EL 27 liikmesriigist, mille korral ületatakse Ühendkuningriigi piiri või mille korral väljumistolliasutus asub Ühendkuningriigis

Kui kaup vabastati EL 27s ekspordiks enne väljaastumise kuupäeva ja see viiakse Ühendkuningriigi väljumistolliasutusse või ületab Ühendkuningriigi piiri teel mõne teise EL 27 liikmesriigi väljumistolliasutusse, on võimalikud järgmised stsenaariumid.

- i. Kui Ühendkuningriigi väljumistolliasutusse teel olev kaup asub väljaastumise kuupäeval endiselt EL 27s, tuleb eelnevalt kavandatud väljumistolliasutus asendada EL 27 liikmesriigi piiril asuva väljumistolliasutusega (eksporti liikumise marsruudi muutmine toimub ekspordikontrollisüsteemis). See tolliasutus kinnitab kauba füüsilise väljumise ja saadab vastava teate eksporditolliasutusele. Sama kehtib ka kauba kohta, mis on teel EL 27 väljumistolliasutusse ja mis on enne Ühendkuningriigi piiri ületamist veel liidu tolliterritooriumil.
- ii. Kui Ühendkuningriigi väljumistolliasutusse teel olev kaup asub Ühendkuningriigis juba väljaastumise kuupäeval, ei saa Ühendkuningriik saata ekspordikontrollisüsteemi kaudu ühtegi sõnumit, mis kinnitab kauba füüsilist väljumist. EL 27s asuv eksporditolliasutus peab alternatiivse tõendusmaterjali

²⁵ Liidu tolliseadustiku delegeeritud akti artikkel 244, mida on muudetud komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrusega XXX (EL) 2019/334, ELT L 60, 28.2.2019, lk 1.

alusel ekspordikontrollisüsteemis toimingu lõpetama. Ettevõtjad peavad toimingu lõpetamiseks esitama eksporditolliasutusele alternatiivsed tõendid.

- iii. Kui teise liikmesriigi väljumistolliasutusse teel olev kaup on juba ületanud Ühendkuningriigi piiri, ei mõjuta see käsilolevat protseduuri (st EL 27 välispiiril asuv väljumistolliasutus kinnitab endiselt eksporditolliasutusele kauba füüsilist väljumist).
- b) Eksport Ühendkuningriigist, kui väljumistolliasutus asub EL 27 territooriumil
- iv. Kui Ühendkuningriigis ekspordiks vabastatud kaup, mille väljumistolliasutus asub EL 27s, on pärast väljaastumise kuupäeva endiselt Ühendkuningriigis, kohaldatakse sellele Ühendkuningriigist väljumisel Ühendkuningriigi tolliprotseduure. Kui selline kaup siseneb liidu tolliterritooriumile alates väljaastumise kuupäevast, koheldakse seda nagu muud kolmanda riigi kaup, st sisenemise ülddeklaratsioon tuleb esitada EL 27 liikmesriigi esimeses sisenemispunktis, kaup tuleb suunata ajutisele ladustamisele ja väljumistolliasutusse jõudmiseks võib selle suunata välistransiidiprotseduurile. Kui kaup jõuab EL 27 väljumistolliasutusse, tuleb EL 27 väljumistolliasutuses esitada reekspordi teade, reekspordi deklaratsioon või väljumise ülddeklaratsioon.
 - v. Kui EL 27 väljumistolliasutuse kaudu Ühendkuningriigis ekspordiks vabastatud kaup asub alates väljaastumise kuupäevast juba EL 27s ja jõuab kavandatud EL 27 väljumistolliasutusse, ei saa see tolliasutus kinnitada kauba füüsilist väljumist Ühendkuningriigi väljumistolliasutusele, kuna Ühendkuningriik eemaldatakse alates väljaastumise kuupäevast ekspordikontrollisüsteemist. Väljumistolliasutus peaks ettevõtja taotluse korral väljastama väljumistõendi (nt ekspordisaatedokumendi kinnituse vormis).

10. INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSTE, OHUTUSE, TERVISE JA KESKKONNAGA SEOTUD TOLLIKONTROLL

Ohutus, tervis ja keskkond

ELi õigusaktid nõuavad, et ELi imporditud, selle piiri ületanud või väljapoole ELi eksporditav kaup vastaks mitmele ohutus-, tervishoiu- ja keskkonnavaaldekonna eeskirjale. Tolli ülesanne on kontrollida, kas ELi sisenev või sealt väljuv kaup vastab kõigile nendele eeskirjadele. Alates väljaastumise kuupäevast kohaldatakse Ühendkuningriigist liidu tolliterritooriumile toodavale või liidu tolliterritooriumilt Ühendkuningriiki viidavale kaubale neid eeskirju.

Nende eeskirjade järgimise kontroll võib hõlmata teatavate kaupade impordi-/ekspordilitsentside dokumentaalseid kontrole ning kaupade füüsilist kontrolli ja see tähendab tihedat koostööd ning kooskõlastamist pädevate asutustega, kes vastutavad asjakohastest õigusaktidest tulenevate nõuete korrektse kohaldamise eest.

Oluline on rõhutada, et toll vabastab kauba alles siis, kui asjaomane pädev asutus on oma kontrolli täielikult lõpetanud ja see on tollile teatavaks tehtud kehtestatud korra kohaselt (nt load, litsentsid, elektrooniline andmeedastussüsteem tolli ja pädeva asutuse vahel jne).

Teatavate kaupade impordi- ja ekspordilitsentsid

Ettevõtjatele, kes tegelevad kaupade veoga, mille suhtes kohaldatakse impordi-/ekspordilitsentse või mille suhtes võib olla vajalik kohaldada impordi-/ekspordilitsentse alates väljaastumise kuupäevast, tuletatakse meelde mõjusid, mida tuleb arvesse võtta, kui Ühendkuningriigist saab kolmas riik. Nad peaksid kinnitama, et nende kaubad vastavad kõikidele litsentsimiskohustustele, et valmistuda võimalike muudatuste tegemiseks leppeta lahkumise korral.

Lisateavet väljaastumise tagajärgede kohta teatavate kaupade impordi-/ekspordilitsentsidele võib leida sidusrühmadele suunatud teates „Ühendkuningriigi väljaastumine EList ning teatavate kaupade impordi-/ekspordilitsentse käsitlevad ELi eeskirjad“, mis avaldati 25. jaanuaril 2018,²⁶ ja sektoripõhise valmisoleku teadetes, nagu sidusrühmadele suunatud teated „Ühendkuningriigi väljaastumine EList ja ELi jäätmealased õigusaktid“,²⁷ „Ühendkuningriigi väljaastumine EList ning teatavate ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi käsitlevad ELi eeskirjad“²⁸ ning „Ühendkuningriigi väljaastumine EList ning ELi õigusnormid kaitsealuste looduslike looma- ja taimeliikidega kauplemise valdkonnas“²⁹. Kõik valmisoleku teated on kõikides ELi ametlikes keeltes kättesaadavad komisjoni Brexitiks valmistumise veebisaidil³⁰. 19. detsembril 2018 võttis komisjon vastu määruse ettepaneku,³¹ millega lisatakse Ühendkuningriik ELi üldloaga 001 hõlmatud kolmandate riikide loetellu, millega tühistatakse kahesuguse kasutusega kaupadega kauplemisel individuaalsetele litsentsidele esitatavad nõuded.

Intellektuaalomandi õigused

Intellektuaalomandi õiguste täitmise tagamiseks alates väljaastumise kuupäevast ei kohaldata Ühendkuningriigile ELi eeskirju intellektuaalomandi õiguskaitse kohta tollis ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 608/2013, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis. Lisateavet väljaastumisega kaasnevate tagajärgede kohta, eelkõige liidu meetmete võtmise taotluste esitamise ja kehtivuse kohta, võib leida sidusrühmadele suunatud teatest „Ühendkuningriigi väljaastumine EList ja ELi õigusnormid, milles käsitletakse intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis“³².

²⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/import_and_export_licences_et.pdf.

²⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/waste_law_et_0.pdf.

²⁸ [lisada – valmib peagi].

²⁹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/trade_in_protected_species_et.pdf.

³⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_et#tradetaxud.

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1550165775514&uri=CELEX:52018PC0891>.

³² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/intellectual_property_enforcement_by_customs_et.pdf.

Narkootikumide lähteained

Seoses ELi õigusaktidega, millega kehtestatakse eeskirjad ELi ja kolmandate riikide vahelise kaubanduse järelevalve kohta (nõukogu määrus (EÜ) nr 111/2005 narkootikumide lähteainete kohta³³), peavad teatavad ettevõtjad saada litsentsi/registreeringu ja teatavate tehingute puhul impordi-/ekspordiloo kauplemiseks Ühendkuningriigiga.

Euroopa Komisjon
Maksuduse ja tolliliidu peadirektooraat

³³ EÜT L 22, 26.1.2001, lk 1.